שלושת האנשים החזקים בעולם באותו החדר 🤔 עם מעט מאוד תוצאות

written by פרופ׳ מרדכי חזיזה | 22.11.2026

התמונה המשותפת של דונלד טראמפ, ולדימיר פוטין ושי ג׳ינפינג בשנז׳ן ב־19 בנובמבר הייתה רגע היסטורי עבור בייג׳ינג. עצם כינוסם של מנהיגי שלוש המעצמות סביב שולחן אחד הוא הישג דיפלומטי מרשים לסין. אולם הצלחתה של פסגה כזו אינה נמדדת בצילומים חגיגיים, אלא ביכולתה לתרגם הידברות להסכמות מעשיות ולשינוי בהתנהגות המעצמות בשטח.

"ההצהרה לקראת שלום", שחתמה את המפגש, כללה ארבעה סעיפים: רפורמה באו"ם, הגדלת אספקת תזקיקי הנפט, ביקורת על סמכות בית הדין הפלילי הבינלאומי וצמצום סיכונים גרעיניים. על הנייר מדובר בסדר יום משותף, אך בפועל אין בהצהרה התחייבויות מעשיות, לוחות זמנים או מנגנוני יישום. בכך נחשף הפער שבין מראית עין של הצלחה דיפלומטית לבין השפעה ממשית על המציאות.

הפער הזה בולט במיוחד בזירות הבוערות ביותר. אף שהמלחמה באוקראינה עלתה לדיון, הפסגה לא הניבה מתווה להפסקת אש או לתהליך מדיני. גם בכל הנוגע לעימות עם איראן, המעצמות לא הציגו מנגנון משותף לניהול משברים. מנגד, הביקורת על בית הדין הפלילי הבינלאומי הייתה מפורשת יותר, אך בהיעדר צעדים מחייבים היא נותרה במישור ההצהרתי בלבד.

ובכל זאת, לכל אחד מהמנהיגים הייתה סיבה טובה להציג את המפגש כהצלחה. שי חיזק את דימויה של סין כמעצמה המסוגלת לתווך בין יריבות; פוטין זכה ללגיטימציה ולבמה בינלאומית לצד נשיא ארצות הברית; וטראמפ יכול היה למכור לציבור האמריקני את עצם ההידברות הישירה כהישג מדיני. אלא שרווחים תדמיתיים אינם מעידים על נכונות לוויתורים הדדיים.

נקודת האור היחידה בעלת פוטנציאל ממשי טמונה בתחום הגרעיני. לאחר פקיעת הסכם ניו סטארט בפברואר האחרון, חידוש הדיאלוג בין שלוש המעצמות עשוי לסייע בבלימת מרוץ החימוש ובצמצום הסיכון להסלמה. זהו ההישג האפשרי המשמעותי ביותר של שנז׳ן, אך גם הוא ייבחן ביכולת לתרגם את ההצהרות לערוצי תיאום קבועים.

עבור ישראל, פסגת שנז׳ן מחייבת מבט מפוכח. מצד אחד, התייצבותן של המעצמות נגד סמכותו של בית הדין הפלילי הבינלאומי עולה בקנה אחד עם האינטרס הישראלי. מצד שני, העובדה שסוגיית איראן נותרה ללא מנגנון בלימה משותף ממחישה שאין לבנות על תיאום בין־מעצמתי שיפתור את האיומים במזרח התיכון. בייג׳ינג אומנם הוכיחה שהיא מסוגלת להושיב את המעצמות סביב שולחן אחד, אך כל עוד ההצהרות אינן מגובות במעשים, כללי המשחק נותרים כשהיו.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 22 בנובמבר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.